

"PRIBLIZAVANJE" BEOGRADA HASKOM TRIBUNALU

Author: [Lazar Semini](#)

Jugoslovenske vlasti polako menjaju svoj neprijateljski stav prema Medjunarodnom sudu za ratne zlocine.

Nova jugoslovenska vlast izgleda da usvaja pomirljiv stav prema sudu za ratne zlocine, ali nema izgleda da ce se obavezati na saradnju sa Medjunarodnim sudom u Hagu pre nego sto se odrze opsti izbori sledeceg meseca.

Predsednik Vojislav Kostunica vec dugo odbija sastanak sa glavnim tuziocem Carlom del Ponte i insistira da saradnja sa Tribunalom ne predstavlja za njega prioritet.

Medjutim, prosle nedelje odobrio je Carli del Ponte vizu da doputuje u Beograd i otvori kancelariju Tribunala u glavnom gradu, dajuci joj na znanje da je on mozda spreman da saradjuje sa sudom. U govoru pred Evropskim parlamentom prosle nedelje, Kostunica je rekao: "Sve sto nas priblizava istini je nesto sto covek mora da podrzi".

Medjunarodna zajednica do sada je strpljivo cekala da se konsoliduju nove vlasti. Uzdrzala se od vršenja ozbiljnog pritiska na Beograd da izruci haske optuzenike. Medjutim, ovo se moze izmeniti nakon izbora u Srbiji, 23. decembra.

Ocekuje se da ce Demokratska opozicija Srbije, DOS, pobediti Milosevicevu Socijalisticku partiju Srbije, SPS i preuzeti kontrolu nad republickom vladom.

Trenutna podela vlasti unutar prelazne vlasti takva je da zvanicnici sve tri vladajuce partije, SPS, DOS, i Srpskog pokreta obnove, SPO, dele svako ministarsko mesto, sto znaci da je nemoguc bilo kakav sporazum o necemu toliko kontroverznom kao sto je Tribunal.

Novinska agencija "Beta" iz Beograda 17. novembra je objavila da je ministar unutrasnjih poslova iz redova SPS, Slobodan Tomovic, zatražio da svi haski optuzenici u Srbiji dobiju policijsku zastitu, zbog mogucnosti da ih kidnapuju lovci na ljudske glave.

"[Oni] moraju imati bezbednost bar do izbora, dok se konacno ne odluci sta ce se dogoditi", rekao je Tomovic. Nije jos bilo odgovora bilo od Kostunice, ministra unutrasnjih poslova DOS-a, ili SPO.

DOS se sastoji od osamnaest partija koje imaju razlicite programe. Cak se i posle izbora 23. decembra ne zna da li ce nova vlast imati jedinstvenu politiku prema Haskom tribunalu.

Novi savezni ministar za nacionalne manjine, Rasim Ljajic, Musliman iz Sandzaka kaze da se Haski sud jos uvek ne spominje u toku sastanaka savezne vlade. "Nisam siguran da postoji konsenzus u redovima savezne vlade o tom pitanju", kaze.

Medjutim, savezni zvanicnici svakodnevno izjavljuju da Jugoslavija nema nista protiv saradnje sa Tribunalom. Milan St. Protic, novi gradonacelnik Beograda i poslanik DOS-a u saveznom parlamentu, rekao je nedavno da je saradnja sa ovim sudom, obaveza svih zemalja, clanica Ujedinjenih nacija.

Govorio je na sastanku u Strasbourgu na kome je Jugoslavija zathevala uclanjenje u Vece Evrope.

“Ne vidim zasto bismo izbegavali takvu saradnju”, rekao je St.Protic. “U svakom slucaju prihvatili smo da Tribunal otvori kancelariju”.

Medjutim, to ne znaci automatsku pomoc vlade, kaze Natasa Kandic, direktor Fonda za humanitarno pravo, poznata po istrazivanju kršenja ljudskih prava na prostoru bivse Jugoslavije. Sud je imao svoju kancelariju u periodu od 1996. do marta 1999.godine, ali nije dobio nikakvu pomoc Milosevicevog rezima.

Natasa Kandic smatra da nove vlasti do sada nisu ostvarile znatan napredak u vezi sa vaznim pitanjem policijske i armijske odgovornosti za ratne zlocine.

Medjutim, dok vlada okleva, mediji su, premda oprezno, poceli da diskutuju o toj temi.

U seriji pod nazivom “Govor mrznje”, nova drzavna televizija nedavno je priznala svoju ulogu u raspirivanju nacionalne mrznje prema svemu sto nije srpsko u doba Milosevica. Nezavisna radio stanica B92 nedavno je emitovala dokumentarnu emisiju o zlocinima koji su pocinjeni u kosovskom selu Cuska. Ocevici su opisivali kako su pripadnici srpskih snaga masakrirali desetine Albanaca u ovom selu.

Ankete javnog mnjenja pokazuju da vecina ljudi u Srbiji veruje da bi pociniocima ovih zlocina trebalo suditi. Medjutim, konsenzusa nema o tome kakvim bi se zlocinima sudilo i gde bi trebalo da dodje do sudjenja.

Beogradski preduzetnik Nenad Stojadinovic tvrdi da su medjunarodna zajednica i Haski tribunal preuvelicali zlocine koje su Srbi pocinili u Bosni i na Kosovu. “Zlocincima treba suditi, ali ovde u ovoj zemlji”, rekao je on. “Tribunal je politicki instrument onih koji imaju za cilj da vrse odredjenu vrstu pritiska”.

Predrag Simic, specijalista za medjunarodnu politiku i ekonomiju, istice da bi sudjenje u Srbiji imalo mnogo veci “efekat otreznjenja” srpske javnosti, jer bi ga bilo teze ignorisati ili odbacivati kao stranu propagandu.

Hemijski inzenjer iz Zrenjanina, Vojvodina, Aleksandra Romcevic, veruje da bi trebalo suditi svim zlocincima, narocito Milosevicu.

“Ne zanima me gde ce im suditi - ovde ili u Hagu”, rekla je ona. “Vazno je da ce odgovarati za zlocine koje su pocinili, umesto da cekaju penziju kao i svi drugi”.

Student Darija Rakocevic rekla je da jos uvek ne zna sta da misli o Sudu za ratne zlocine. “Kriminalci moraju da snose odgovornost”, kaze ona. “Medjutim, ukoliko je ovaj Tribunal stvoren da bi se ocrnili Srbi, onda to nije dobro”.

Rakocevic odrazava raspolozenje mnogih kada kaze da bi Milosevic morao da odgovara prvo za zlocine koje je pocinio protiv svog naroda, “a onda ga mogu izruciti bilo gde, zajedno sa ostalima”.

Medjutim, Ljajic veruje da javnost jos nije spremna da se suoci sa zlocinima koje su pocinili Srbi protiv drugih nacionalnosti na Balkanu.

“Ne očekujem da će se ovo desiti brzo i lako”, rekao je Ljajic. “Očekujem otpor javnosti koja je deset godina bila izložena velikoj nacionalističkoj propagandi”.

Izleđa da se mnogima u Srbiji zuri da vide Miloševića i njegove saveznike na sudu. Da li će im se suditi za zločine koje su počinili protiv srpskog naroda ili protiv drugih nacionalnosti još uvek je odlučujuće pitanje.

Danica Vucenic je IWPR izvestac.

Location: Serbia
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/%E2%80%9Cpriblizavanje%E2%80%9D-beograda-haskom-tribunalu>